

נושא הגיליון

'מוסדות ששבתו בתקופת הקורונה'

'משבר הקורונה'

שביתה עולמית: תקופת הקורונה עצרה את כל העולם מלכת, אנשים הסתגרו בבתים לשבועות ארוכים, מוסדות התורה והחינוך הושבתו, בוטלו אירועים באולמות, רבות בתי עסק שבתו והעובדים פוטרו לחל"ת (חופשה לא תשלום), בעקבות כך עלו שאלות רבות על שולחנם של **בתי ההוראה וגדולי הדיינים שליט"א**, האם יש חיוב לשלם שכר לימוד ועל אירועים שהוזמנו בתקופה זו, ואם חיוב התשלום בעינו עומד האם את כל הכסוּם החודשי, או שמספיק לשלום באופן חלקי, והאם יש הבלד מי מוחזק? מספר הוראות ופסקי דין פורסמו על ידי בתי הדין להורות לעם את המעשה אשר יעשו!

לתועלת בירור הענין, נחלק למספר חלקים את השאלות עם מקורות ההלכה והכרעת הפוסקים: בגיליון הנוכחי 265 יתבאר הדין של תשלום שכר לימוד למוסדות שהושבתו לגמרי, כגון מטפלות, גני ילדים, מעונות יום, משפחתונים. בגיליון שאחריו מספר 266 יתבאר הדין של תשלום שכר לימוד למוסדות שפעלו באופן חלקי, כגון תלמודי תורה ישיבות ובתי ספר שהצוות החינוכי דברו בטלפון ושמרו על קשר רציף עם כל אחד מהתלמידים, והקליטו שיעורים בקו הטלפון של המוסד. בגיליון שאחריו מספר 267 יתבאר הדין לגבי אולמות אירועים וקייטרינג שהושבתו האם צריכים להחזיר את המקדמה ששולמה מראש. ובגיליון האחרון בסדרה מספר

דבר העורך

וְעִשִּׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב

על הפסוק (דברים ו יח) וְעִשִּׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב בְּעֵינֵי ה', מפרש רש"י הישר והטוב - זו פשרה, לפנים משורת הדין: והוסיף הרמב"ן (שם) וזה ענין גדול, שאי אפשר להזכיר בתורה כל הנהגות האדם עם שכניו ורעיו וכל משאו ומתנו, ואחרי שהזכיר מהם הרבה חזר לומר בדרך כלל שיעשה הטוב והישר בכל דבר, עד שיכנס בזה הפשרה ולפנים משורת הדין וכגון מה שהזכירו בדין דבר מצרא (ב"מ קח א), ואפילו מה שאמרו (יומא פו א) פרקו נאה ודברו בנחת עם הבריות, עד שיקרא בכל ענין תם וישר.

המנהג בזמננו, שאין בתי דינים עושים דין גמור אלא פשרה הקרובה לדין. ויסודו בדברי ה**טור** (חו"מ סימן יב) שכתב בשם **ספר המצוות** צריכים הדיינים להתרחק בכל היכולת שלא יקבלו עליהם לדון דין תורה כי מאוד נתמעטו הלבבות.

מפורסם המעשה שאירע לפני רבה של ירושלים הג"ר **שמואל סלנטר זצ"ל** (אסופת מערכות חלק ו עמוד קלז), כאשר הגיע לפניו קצב ירא שמים שהתעורר לו שאלה על כשרות הבהמה ופסק הגר"ש שהבהמה טריפה, והודה לו הקצב שהצילו מאיסור חמור. לא עבר זמן מרובה ואותו קצב בא לבית דינו של הגר"ש בדין תורה של שוה פרוטה עם אחד הסוחרים, ויצא הפסק לחובת הקצב, וכעס הקצב ונתמלא טרוניה ותערומת.

והגיב הקצב; מילא ענין של כשרות, הלא יהודי אנכי ואני מוכן להפסיד על מצוה. אבל בעל דיני זה נוכל רמאי וגס רוח, לא יתכן שיזכה ממני אפילו כדי אגורה שחוקה.

מוסר השכל זה מאיר את העינים, כאשר באים להיכנס בעובי הקורה, על הדיני ממונות מתקופות הקורונה לפי שולחן ערוך חושן משפט, אין ספק שהמצב הוא בגדר 'מכת מדינה', ועלינו לברר: 1. מהו 'עיקר הדין', בבחינת 'קוב הדין את ההר'. 2. מה 'נכון לנהוג' מדין 'ועשית הישר והטוב'. 3. ובאיזה מקרה ראוי 'להחמיר' ולשלם הכל, כמו בשאלה של כשרות שמחמירים על גלאט כשר למהדרין. ולא להצטער על כך שהשני הרויח, ולא להיות כאותו קצב שלא כעס על הפסד הכספי אלא על שחביריו נצחו!

יהי רצון שנזכה לקיים בשלימות את רצון השי"ת כלשון הרמב"ן שיקרא בכל ענין תם וישר, וגם בדיני ממונות לנהוג בדרך הישר והטוב, אמן.

בברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

The image shows three official documents from a Jewish court (Beit Din). The first is a report titled 'דוחיק טעמין בית הדין' (Court Report) detailing a case. The second is a regulation titled 'תקנת בית הדין' (Court Regulation) regarding court procedures. The third is a decision titled 'החלטת בית הדין' (Court Decision) on a specific matter. Each document is written in Hebrew and includes formal headers and footers.

לעילוי נשמת
הרה"ק רבי נפתלי צבי ליבאביק זצ"ל
נלב"ע יב אייר
ת.נ.צ.ב.ה.

268 יתבאר דיני עובד ומעביד בחנויות מפעלים ומוסדות שהושבתו בתקופת הקורונה, זכויות הצדדים במקרה שהיה חל"ת (חופשה ללא תשלום), ובמקרה שלא היה חל"ת.

1. שורש הסוגיא

מכת מדינה: מבואר **במשנה** (בבא מציעא דף קה:) ונפסק **בשו"ע** (ח"מ שכב סעיף א), המקבל שדה מחבירו בחכירות, לגדל תבואה ובלת בתמורה לבעל השדה כל שנה סך קצוב מיבול השדה עשרה כור, והשאר יטול לעצמו, וזרע וצמח ואכלה חגב או נשדפה, אם מכת מדינה היא מנכה לו מן חכורו, אם אינה מכת מדינה אין מנכה לו מן חכורו. כלומר שאם גם כל השדות מסטיב לכו בחגב והפסד, נחשב 'מכת מדינה', והחוכר מנכה מסך החכירה שנותן לבעל השדה, אך אם אינה 'מכת מדינה' אין מנכה לו מסכום החכירה. **ובגמ'** שם מפורט מספר דוגמאות של 'מכת מדינה'.

עוד מבואר **בגמ'** (בבא מציעא דף קה:). ונפסק **בשו"ע** (ח"מ סימן שכא סעיף א), החוכר או המקבל שדה מחבירו עם מעיין או אילן, אם יבש המעיין ונקצץ האילן, אינו מנכה לו מן חכורו, שהרי יכול להביא מים עם דלי מן הנגר הגדול. ואם גילה דעתו מראש שרוצה את השדה הזו בגלל המעיין או האילן, מנכה לו מדמי החכירה, כשזו הפסד שנגרם לו מהתייבשות המעיין, והפסד פירות האילן. ומבואר **בשו"ע**, שאם מדובר במכת מדינה כגון שיבש הנגר, מנכה לו מדמי החכירה. וכתב **הרמ"א** (שם) שהוא הדין בכל מקום שנפסד העינין לגמרי במכת מדינה מנכה, ואם אפשר לתקנו בטורח ותחבולות אינו מנכה.

גם להבא אינו יכול לבטל: מוסיף **הרמ"א** (שם) שנחלקו הפוסקים כאשר יש מכת מדינה האם ניתן לו זכות לחזור בו מהחכירה מכאן ואילך, לדעת **המרדכי** (בבא מציעא רמז שמה) וכן נוקט **הרמ"א** הלכה, אין הבדל בין להבא לשעבר ואין בעל הבית יכול לחזור בו, וכפי שפסק **המהר"ם מרוטנבורג** לגבי בעל הבית ששכר מלמד תינוקות וזר המושל לא ללמד, שדינו כמכת מדינה וכל ההפסד על בעל המושל, וישלם למלמד שכר מלא על המשך הזמן, הרי שאינו יכול לחזור בו. וכתב **הדרכי משה** (הקצר חושן משפט סימן שכא) שאינו דומה לקרקע דאכלה חגב דמנכה לו מן חכירו במכת מדינה, ולא אומרים שכל ההפסד על השוכר (רצה לומר: ולמה כתב המרדכי דהוה הפסד על בעה"ב שהוא השוכר להמלמד - סמ"ע ס"ק ו), ד"ל דדוקא בקרקע שעדיין עומדת בחזקת המשכיר, בזו אמרינן דגם הוא יפסיד, מ"שא"כ בשאר משכיר, ולכן כל ההפסד של השוכר.

להבא יכול לבטל: מאידך מביא **הרמ"א** את דעת **המהר"ם פאדווה** (סימן לט), שלגבי מכאן ואילך רשאי לחזור בו ולבטל את המשך החכירה, כדיני חזרה המבוארים **בשו"ע** (סימן שי) לגבי השוכר חמור ומת, ולגבי חזרה אין הבדל בין מכת מדינה למכה פרטית, ואם לא חזר בו הוא מפסיד לעצמו, ומחל על כך.

לכו"ע יחלוקו: מהלך מחודש כתוב **הסמ"ע** (ס"ק ו) וחולק על הבנת **הרמ"א** בכוונת **המרדכי** ו**המהר"ם** מרוטנבורג, ופירש כוונת **המרדכי** ו**המהר"ם** מרוטנבורג שבמלמד יחלוקו בעל הבית והמלמד את ההפסד בשוה, כיון שמכת מדינה היא ומזל שניהם גרם, ואי אפשר לתלות במזל המשכיר או השוכר, ורק באונס שלא יודעים מחמת מי האונס, המוציא מחבירו עליו הראיה. ומדייק כן מלשון

המרדכי, במלמד שאי אפשר ללמוד 'הוי מכת מדינה ויהא הפסד של בעל הבית' ויחלוקו, ולא כתב 'שכל ההפסד על בעל הבית' כמו שהביאו **הרמ"א**, שלא הזכיר שכל ההפסד על בעל הבית, גם לא כתב ויהא ההפסד. אבל בענין **בה"א** הידיעה שיהיה משמע הפסד הידוע, כלומר כל ההפסד, אלא כתב ויהא הפסד על בעל הבית, והכוונה שגם לבעל הבית יהיה הפסד ויחלוקו. ולפי מהלך זה אין מחלוקת בין **המרדכי** ל**מהר"ם** פאדווה, שגם מודה שבהזדוזה אין מחלוקת.

נחשב לשעבר: **הש"ך** (ס"ק א) חולק על הסמ"ע בכוונת **המרדכי** ו**המהר"ם מרוטנבורג** שהרי מפורש **בהגהות אשר"י** (פרק האומנים), ו**בשו"ת מהר"ם פאדווה** (סימן פו) לגבי מלמד שכל ההפסד על בעל הבית, אבל מטעם אחר אין סתירה מדברי **המהר"ם** מרוטנבורג ל**מהר"ם** פאדווה, שהרי לגבי מלמד מפורש ב**מהר"ם** פאדווה (סימן פו) שכל ההפסד על בעל הבית, כיון שלא לימד מכאן ואילך ואין אפשרות ללמד דינו כלשעבר, ורק לגבי חנות שהיה גזירה על המושל על בעלי החנויות שלא להלוות בריבית בלי משכונות, כיון שהיה יכול לחזור בו ולא להחזיק בחנות, ומכיון שהמשיך להחזיק בחנות ולא חזר בו מוכח שוויתר ומחל.

עשה שליח שליחותו: שיטת **הנתיבות** (ביאורים סימן שלד ס"ק א) בכונת **הרמ"א** שבכל פועל שאינו יכול לעשות את מלאכתו מחמת מכת מדינה אין בעל הבית משלם לו כל שכרו ויכול לחזור בו כדיני חזרה, ואם רוצה לעבוד יוסיפו או ימעטו כפי שנתרצה, ורק במלמד תינוקות שאינו יכול לעשות מלאכתו מחמת מכת מדינה כותב **הרמ"א** בשם **המרדכי** שמשלם לו כל שכרו, כי הרי מבואר **בגמ'** (נדרים דף לז.) שמלמד אינו נוטל שכר על 'לימוד התינוקות' אלא 'שכר שימור' על התינוקות, וגזירת המושל אינו אונס על השימור רק על הלימוד, ולכן בעל הבית צריך לשלם למלמד כל שכרו, שהרי האונס אינו על הפעולה ששכר אותו, למרות שבאמת המטרה היא בשביל הלימוד, מכל מקום נחשב שהשליח עשה שליחותו, כיון שבגוף הדבר ששכרו לא נאנס.

[ולכאורה סברת הנתיבות לא שייכת לתקופת הקורונה, שגם שימור אינו יכול לעשות, שהרי צריכים כולם להישאר בבתיהם].

מלמד נחשב כשדה: **החתם סופר** (שו"ת חתם סופר ח"מ סימן קסא הובא בפתחי תשובה שכא א) חולק על סברת הנתיבות במרדכי שמלמד נוטל שכר שימור וגזירת המושל אינו אונס על השימור, שהרי הלכה מלמד מקבל שכר פיסוק טעמים ולא שכר שימור. ולכן מבאר **החתם סופר** את סברת **המרדכי** מטעם אחר, שמלמד דינו כשדה שגם מתחילת השנה דינו כמו 'לשעבר', כי ידוע במלמד תינוקות שבתחילת השנה יותר קשה מהמשך השנה ואין שיווי השכר והפעולה שוה, ועוד שפועל אם יחזור בו יכול להעמיד אחר במקומו, אבל במלמד ידוע הוא שמזיק לנער, וממילא גם המלמד אין יכול להשכיר את עצמו, ולכן מסיק **לינג**, שבדברי **המהר"ם** פדוואה כנונים וכסהמ"ע [ס"ק יא], והש"ך [ס"ק א] לא נחלק עליו.

לעשות פשרה: **בספר הזכרון להחתם סופר** (חלק ב עמוד כט) מספר שהיה מעשה בעירו, שלא לימדו מחמת אונס, והוא עצמו שלם הכל למלמד, אך אינו יודע מה החובה מעיקר הדין, וכיון שנסמכא יש לומר שמזל שניהם גרם, יש לעשות פשרה ושניהם יפסידו, וישלם לו רק חצי על ההפסד.

2. ההוראה למעשה

מוסדות ששבתו: לגבי מוסדות חינוך שלא פעלו כלל

רק 45%.

50%: לדעת הג"ר יהודה קנר שליט"א (במכתב שפורסם) יש לעשות פשרה ולשלם רק חצי מהסכום, ובאופן שהובא במכתב, והביא שלפני כשלושים שנה כאשר פרצה בארץ הקודש מחלמת המרפץ, ולא שלחו את הילדים ללמוד בגנים, הורה הג"ר **ניסים קרליץ זצ"ל** שיש לשלם לגננות חצי משכר הלימוד. והוסיף הג"ר **קנר**, שאם שלמו מראש גנן המשלמים בתחילת החודש, על הגנת החזיר 25% מהסכום. על פי המבואר ב**ש"ך** (סימן שלד סוף ס"ב ק), שאם שילם והוא מוחזק אין מוציאין ממנו, אולם הרי כתב הש"ך שיש לנכות כפועל בטל, ולכן יש להשיב רבע המשלום, חצי משלום למטפלת משום מכת מדינה, ומהחצי השני יש לשלם רק מחצית. עבור ימי החופש של חודש ניסן, ישלמו ההורים תשלום מלא.

ולדעת **בד"ץ הישר והטוב** (במכתב שפורסם בתאריך אייר תש"פ), גנים שמצאיים תחת רשת חינוך, ניהגו כפי ההוראות של הרשת. גנים פרטיים ומטפלות שלא קיבלו פיצוי מהרשויות על ההורים לשלם להם 50% מהתשלום הרגיל. ואם קיבלו פיצוי מהרשויות למעלה מ-50% ההורים לא משלמים כלום. חופשת פסח המשלמים כרגיל. יש לקזז מה-50% של ההורים את החסכון בהוצאות, (אוכל, הסעות, ממלאי מקום, ניקיון, מים, וחשמל).

תחשיב: לדעת **בד"ץ ביתר עילית בראשות הגר"צ ברוורמן שליט"א** (במכתב שפורסם). במכתב מתאריך יום שלישי כח אדר תש"פ - בגנים פרטיים מטפלות ופיקוסונים המשולמים בתשלום חודשי קבוע על ההורים לשלם תשלום מלא עד ר"ח ניסן בלבד גם המשלמים לפי תאריך לועזי. על חופשת הפסח יש לשלם מלא. כלל זה תקף גם כאשר הופקדו צקים מראש. ככל שחו"ה ההשבתה תמשך לאחר חג הפסח תבוא הודעה נוספת.

ובמכתב מתאריך יום ראשון כה ניסן תש"פ - כיון שנחלקו הפוסקים בדיני מכת מדינה לכן יש לפשר ביניהם, ולשלם שכר לימוד מופחת ומופיע שם פירוט לפי סוגי המוסדות. ובכל מקרה לא לגבות מההורים תשלום על אוכל הסעות. ואם נגרם נזק לחברות ההסעה בעקבות ההסכם עם המוסד עליהם לפנות לבית הדין.

בתקופת הקורונה, פורסמו הוראות מכמה בתי הוראה, ונצטט כמה מהם.

42%: לדעת הג"ר **צבי ובר שליט"א** והג"ר **ישראל יצחק זילברמן שליט"א** והג"ר **אלון פויכטונגר שליט"א** (במכתב שפורסם) מטפלת על בסיס שעות, אין חיוב לשלם על הזמנים שלא עבדה בעקבות הקורונה. במטפלת על בסיס חודשי וכן בגנים, ההורים שראים להודיע שמפסיקים לשלוח את הילד ולהפטר מהתשלום. כל זמן שלא הודיעו חייבים בתשלום. תעריף התשלום לימים שלא היה גן בגלל הקורונה, 50% מהתשלום החודשי לאחר ניכוי שכר הפועל בטל. לתקופה של קודם פסח הפרחה של 30% לגנת שמפסיקים לשלוח את הילד של אשה בערב פסח גבוה יותר מאיש) ו-16% לעובד, אחרי פסח גם הגנת בתעריף של 16%. אם הגנת קיבלה דמי אבטלה יש לקזז לכל ההורים בשווה את סכום התשלום.

וקרוב לזה דעת בית הדין בראשות הג"ר **שיראל רוזנברג שליט"א**, והג"ר **יהודה סילמן שליט"א** והג"ר **יעקב פרבשטיין שליט"א** (במכתב שפורסם), יש לעשות פשרה בין ההורים והמוסדות, ולשלם חצי מהשכר הרגיל, אך כיון שלמעשה הם לא עבדו בפועל, יש להפחית משכרם גם את ערך השכר של פועל בטל, ולכן צריך להפחית 8% של פועל בטל, ובפועל ישלמו רק 42% משכרם, ובימים שלפני פסח לעובד יתנו 42% משכרו, ולגנת או עובדת 35% משכרם.

אם העובדים קיבלו פיצוי מהרשויות על בטלתם, צריך לעשות פשרה רק על ההשלמה. לדוגמה, אם קיבלו 60% משכרם מן המדינה, צריך לעשות פשרה רק על ההשלמה של ה-40%, כלומר שצריך לשלם חצי מהסכום שנשאר, ובאותו חצי יש להפחית את הדמי פועל בטל שהם 8%, כך שנתור להורים לשלם 12%.

45%: לדעת הג"ר **אשר זעליג וויס שליט"א** (במכתב שפורסם) יש לשלם לגננות 45% מהשכר הקבוע. ואפילו באופן שהגננות קיבלו דמי אבטלה זכה להם ואין משנה את השתתפות ההורים. ומחדש עוד, למרות פתיחת הגנים ומוסדות הלימוד יש להמחלה לא לחפה לחלוטין של העולם ומדבקת מאוד, הורים שחוששים ונמנעים משליחת הילדים לגן, עדיין פטורים מתשלום מלא כדין מכת מדינה וישלמו

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. **מכת מדינה:** חוכר שנפסד השדה במכת מדינה, וכל מקום שנפסד הענין לגמרי במכת מדינה מנכה מן שכרו, ואם אפשר לתקנו בטורה ותחבולות אינו מנכה.
- ב. **לחוב:** נחלקו הפוסקים כאשר יש מכת מדינה מה דין החזרה מכאן ואילך. לדעת המרדכי וכן נוקט הרמ"א אין הבדל בין לשעבר ולהבא ואינו יכול לחזור בו, ורק מנכה משכרו כדין מכת מדינה. ולדעת המהר"ם פאדווה יכול לחזור בו כדין חזרה במכה פרטית, ואם לא חזר הפסיד ומחל.
- ג. **מלמד תצוקות:** לגבי מלמד שגזר המושל שלא לימד, דינו כמכת מדינה, לדעת הרמ"א הש"ו והתניבות בכונת המהר"ם מרוטנבורג שבעל הבית משלם למלמד שכר מלא גם על המשך הזמן, ואין בעל הבית יכול לחזור בו. לדעת הסמ"ע כוונת המהר"ם מרוטנבורג שחילוקו. טעמי השיטות התבארו בתוך הגיליון.
- ד. **כספר הזכרון להחת"ס** שהחתם סופר בעצמו שילם את הכל למלמד, ומסבירא יש לומר שמזל שניהם גרם ויעשו פשרה וישלם לו חצי.
- ה. **קורונה:** לדעת הג"ר **צבי ובר** תעריף התשלום הוא 42%, ובגנת ערב פסח התעריף הוא 35%. לדעת הג"ר **שיראל רוזנברג** מדין פשרה צריך לשלם חצי מהשכר, וינכו 8% שהוא שכר פועל בטל, ובפועל ישלמו 42%. ובערב פסח לעובדות וגננות יתנו 35% משכרם, ואם קיבלו פיצויים מהרשויות יעשו פשרה רק על הפער שנשאר. לדוגמה אם קיבלו 60% שכר, מתוך ה-40% שנשאר יתפסרו וישלמו חצי, ומהחצי יש להפחית שכר פועל בטל, כך שבפועל ישלמו 12%.
- ו. **ולדעת הג"ר אשר וויס** צריך לשלם 45% ואילו לדעת הג"ר **יהודה קנר** על פי הוראת הג"ר **קרליץ** יש לשלם חצי מהסכום. ואם שלמו מראש יש להחזיר 25%. עבור חודש ניסן ישלמו ההורים תשלום מלא. ולדעת **בד"ץ הישר והטוב** צריך לשלם 50% ולקזז מזה את ההוצאות שחסכו. ולדעת הג"ר **צבי ברוורמן** יש לשלם תשלום מלא עד ר"ח ניסן, ועל חופשת פסח על ההורים לשלם תשלום מלא. ולגבי המוסדות קיים פירוש במכתב.

משיב כהלכה

ההגרלה השבועי על: 100 ש"ח מזומן

שאלה: כמה צריך לשלם למוסד שפעל באופן חלקי בתקופת הקורונה?

הצדדים: לדברי הצוות החינוכי בתקופת הקורונה היה להם עבודה פי כמה, ואין סיבה לקזז משכר הלימוד. מאידך התלמידים קיבלו רק תועלת חלקית, ועוד שהרי המוסד חסך עלויות עצומות של אוכל, הסעות, תחזוקה, חשמל, בלאי, וכו', ואיך אפשר לשקלל את התעריף?
מקורות: פסקי הדין שפורסמו על ידי בתי הדין.

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה מובחרת על השאלה נכנס להגרלה! ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות הנכונות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב. ניתן גם לענות בעילום שם, בלי להיכנס להגרלה.

נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצידוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שולח 4
2. בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. במקס מספר 1532-6507823
5. במייל 5047867@gmail.com

הזוכה בהגרלת גיליון 264 על סך 100 ש"ח
הר"ר רפאל אלחנן רבינוביץ שליט"א
כולל 'אדרת אליהו' בני ברק

מדור זה הוקדש השבועי לעילוי נשמת אברהם שלמה בן ישראל בנציון זצ"ל נלב"ע ד' אייר תשע"ז
ה.נ.צ.ב.ה.

בית הוראה הילכתא

השו"ת השבועי מ'בית הוראה הילכתא'
שאלה: מה הדין בשכירות בתים וחנויות שלא באו לידי שימוש בעקבות נגיף הקורונה?

תשובה: בהוראת בית הדין הישר והטוב מתאריך אייר תש"פ, נכתב: מי ששכר דירה או חדר במירון ל"ג בעומר, ונסגר הישוב כדי שלא יגיעו אנשים לציון הרשב"י, אין צריכים לשלם שכירות, וגם אם כבר שילמו מחזירים, סגירת המקום נחשב כמתכת מדינה.

חנויות ועסקים שניתן להם צו סגירה לזמן ממושך עקב התפרצות הנגיף, רשאים לנכות לבעל הבית מדמי השכירות, כיון שאין מתמשים בשימוש הרגיל בחנות. במיוחד אלה שנשכרו במקום מיוחד לצורך השיווק הגדול במקום זה. ואם יש מנהג מדינה בזה ילכו אחריו.

מוסדות הנמצאים במבנים צבוריים שכורים, שלפי ההוראות עליהם להיות סגורים, רשאים לנכות מדמי השכירות עבור ימי לימוד שבהם על פי ההנחיות עליהם להיות סגורים כליל. [בניכוי חישוב עבור השימוש במקום להחזקת הציוד].

עדכוני הלכה

נייר מגבת 'צץ רץ'

לחסיר מכשול: בתקופת הקורונה, בעקבות מניעת השימוש במגבות מפני חשש הידבקות, נפוץ השימוש בנייר מגבת 'צץ רץ', חשוב לשים לב שבחלק מסוגי הניירות, קיים חיבור קטן בין הניירות, שמכונת החיתוך במפעל לא מפרידה אותם לגמרי זה מזה, ועדיין מחוברים קצת באמצעם, ובמשיכתם מהמתקן גורם להפרדתם, ויש בכך חשש איסור המור של חילול שבת, משום מלאכת 'מחותר', מלאכת 'קורעי', ואיסור 'מתקן מנא'. הבעיה יותר גדולה בנייר טישו לאף' באריות של 100 דפים וכדומה, שהפתח צר ואי אפשר לדעת אם הם מחוברים כי הם יוצאים בדוחק. גורמי כשרות מוסמכים, ממליצים על הנייר האיכותי של חברת 'שניב', בהם בוודאות לא קיים שום חשש איסור בשבת.

נושא הגיליון הבא:

תשלום למוסדות שפעלו באופן חלקי

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעורר את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות הנצחה לע"ג, לרפו"ש, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותיקונים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגיליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס'

ו'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט

שיעורים וימי עיון

בית הוראה טלפוני

בידור הלכה אקטואליים

קו מידע הלכתי

חוברות הדרכה

מכון הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...

5047867@gmail.com לקבלת הגיליון במייל

02-6507823 פקס